

Utæthedden

»Vi vinder – hvis I vil, og hvis I vil, står jeres organisation bag jer«

Farvel til vejrligsdage

Læs side 3-4

6/2016 · December

Ucensureret blad udgivet af
Rør og Blikkenslagernes
Fagforening af 1873
Lygten 10, 2400 NV
Telefon: 3583 2422
E-mail: kbh@blikroer.dk

Ansvarshavende redaktør:
Bjarne G. Petersen.
E-mail: bgp@blikroer.dk
Redaktion:
Journalist Ivan Enoksen (DJ)
E-mail: ive@blikroer.dk

Oplag: 3200

Tryk: Rosenberg Bogtryk i Ballerup

Afleveret til postvæsenet:
03.01. 2017
Deadline for næste nummer:
09. 02. 2017

Forsiden

Site cover – 365 workdays leverer telte til overdækning af byggepladser. Teltet her er opstillet på Bispebjerg Hospital.

UDTALELSE

Rør og Blikkenslagernes Fagforening af 1873 udtaler fra sin generalforsamling tirsdag 25. oktober 2016

Arbejdssælgers marked

Omsætningen stiger, flere kommer i arbejde, færre - efterhånden drejer det sig om ret få – er ledige. Boligpriserne i de større byer og især i hovedstadsområdet er på vej opad. Der bygges mere nyt og renoveres mere, end tilfældet har været på noget andet tidspunkt siden konjunkturerne toppede i 2008 og blev afløst af langvarig økonomisk krise.

VVS-branchen har fået det overordnet set temmelig godt, konkluderer TEKNIQ i sin markedsanalyse for første halvår af 2016. Så godt, at TEKNIQ har fundet anledning til at opjustere sit vækstsøn for omsætningen i hele 2016 fra tre til fem procent.

Udviklingen betyder ifølge analysen, at den for hånden værende kapacitet, og det gælder i vvs- såvel som i el-branchen, er næsten fuldt udnyttet.

”Det er ved at være en udfordring for mange installationsvirksomheder at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Sammenholdt med lav ledighed for branchens faglærte arbejdskraft er det afgørende, at branchen styrker produktiviteten, fremmer indsatsen for at fastholde medarbejdere og benytter forskellige rekrutteringsmuligheder, så mangel på arbejdskraft ikke kommer til at begrænse aktiviteten fremadrettet,” konstaterer TEKNIQ i analysen.

Tal for hvordan det går med at skaffe den rette person til jobbet foreligger også.

Lidt over halvdelen (54 procent) af installatørerne vurderer, at det i nyere tid ikke har været sværere end lige nu at rekruttere den ønskede arbejdskraft. I kriseårene forholdt det sig stik modsat. Dengang var det arbejdskøbers marked. Udbuddet af arbejdskraft var større end efterspørgslen, hvilket i henhold til markedets virkemåde burde medføre lønpres. Det gjorde det bestemt også. Endda et så stort pres, at vi flere år i træk oplevede deciderede reallønsfald.

Arbejdsgiverne siger det selv, og vi som vvs'erne mærker det da også på travlheden, at branchen har fået det bedre. Det er vi naturligvis tilfredse med, men vi har noget vigtigt, vi skal have snakket med vores arbejdsgivere om.

Det er for det første, at lov om udbud og efterspørgsel også må gælde, når efterspørgslen på varen arbejdskraft bliver større end udbuddet. Det andet er det efterslæb, vi som vvs'ere står tilbage med efter en række magre år i kølvandet på den økonomiske krise.

Hvad der skal gøres? For det første skal arbejdsgiverne gå til forhandlingerne om ny overenskomst med ærlig vilje til at nå frem til et forlig. Og for det andet skal der ved lokalforhandlingerne i virksomhederne vises en anden imødekommenthed, end den vi de seneste år har oplevet.

Telt-overdækket byggeplads kan blive det nye hit

To danskere har gjort en opfindelse, som menes at kunne eliminere vejrligsdage, slanke byggepriserne og forbedre bygningshåndværkernes arbejdsmiljø

■ **INNOVATION** Øverst på Bispebjerg Bakke har Grundtvigskirken fået konkurrence som bydelens vartegn. I skønhed kan konkurrenten slet ikke måle sig med den imponante fuldmurede kirke i gule sten fra 1912. Det, konkurrenten kan, er at blive lagt mærke til, fordi den rager op i landskabet, og fordi den repræsenterer et nyt og for de fleste overraskende syn.

Konkurrenten er et hvidt 30 + meter højt telt med 87 meter frit spænd, der med sin placering på Bispebjerg Hospitals højest beliggende grund, er svær at overse fra stærkt trafikerede Tuborgvej og Tagensvej.

Teltet er opfundet af to danskere, og navnet på deres virksomhed, Site Cower – 365 workdays, siger meget godt, selv på engelsk, hvad deres opfindelse handler om. Den handler om en indretning til overdækning af byggepladser, så der hver dag året rundt kan bygges i stort set hvad størrelse det skal være.

De to opfindere – kleinsmeden Claus V. Hansen og ingeniøren Jacob Maintz – anslår selv, at de 40 vejrligsdage om året, der som standard er indskrevet i byggekontrakter, mere eller mindre kan elimineres ved overdækning af ikke bare bygninger men hele byggepladsen. Det betyder efter makkerparrets regnestykke, at entreprenøren kan spare syv procent af byggesummen.

Claus V. Hansens bidrag til site cower projektet er know how fra hans tid som udvikler og designer af scener til kon-

certbrug, der skulle kunne bære over 100 ton udstyr. Makkeren i to-mandsfirmaet, Jacob Maintz, har bidraget med års erfaring fra elementbyggeriet og forvisningen om, at de to sammen havde fat i noget, byggebranchen stod og manglede.

Hurtig opstilling, sparet tid

Teltet er kommet til Bispebjerg fra Måløv, hvor det stod under byggeriet af et laboratorium/auditorium til Novo Nordisk.

Om erfaringer herfra har byggeleder Thor Christensen fra totalrådgiveren Rambøll til bladet INGENIØREN udtalt:

»En af de store forskelle i forhold til et traditionelt stillads er, at de kunne sætte det op så hurtigt. Når du har et byggeri, hvor der er travlt og pres på tiden, så betyder det meget, at de kunne gøre det på under en tredjedel af den tid, det ville tage at opstille et traditionelt stillads. Stilladset skal måske stå 4-5 måneder, så man har ikke tid til at bruge tre uger på et traditionelt stillads.«

Thor Christensen har hæftet sig ved endnu et par fordele.

»Du bliver helt uafhængig af vejrliget. Det betyder både, at du kan spare på udtørringen, og du ikke behøver at vente

på, at du får lukket huset, før du kan begynde at arbejde på det indvendige.»

Godt for arbejdsmiljøet

Der er fordele ved Site Cower-konceptet, lyder det til. Men er der andre end entreprenøren og potentielt også bygherren, der får fornøjelse af dem? Er der i konceptet også gode ting at hente for bygningshåndværkere?

Allan Leegaard, faglig sekretær i Rør og Blik, er taget på sight seeing med UTÆTHEDEN til det store telt på Bispebjerg Bakke, 700-800 meter fra fagforenkinskontoret på Lygten 10.

»Selve byggeriet er ikke kommet i gang, så vi har ikke folk på pladsen. Derfor har jeg ikke kollegers oplevelse

at bygge min vurdering på. Men på mig virker det umiddelbart fornuftigt. Det her kan være med til forlænge byggeperioden hen over vinteren, og det er jo godt for vores beskæftigelse.»

Er de sædvanlige vinterforanstaltninger overflødiggjort med det her set up?

»Meget er gjort med, at byggepladsen er overdækket. Det beskytter mod mange ting. I hårdt vintervejr tvivler jeg dog på, at overdækningen alene kan sikre overholdelse af reglen om, at byggehåndværkere med apterings-opgaver – så som vvsere og elektrikere - skal have henholdsvis 10 og 15 grader at udføre dem i.«

Synes du samlet set, at telt-løsningen indebærer en forbedring af arbejdsmiljøet?

»I forhold til at skulle udføre sit arbejde i regn og rusk er der tale om fremskridt. Helt afgjort. Der er dog en side ved fremskridtet, som bekymrer os i Rør og Blik.«

Hvad er det for en side?

»Når forholdene bliver, så byggearbejder kan udføres på alle tider af året og i al slags vejr, så taler sandsynligheden for, at muligheden også vil blive udnyttet fuldt ud, og det har vi allerede set ske. Således blev arbejdet på Novo Nordisk-byggeriet i Måløv udført i toholds skift, hvilket vi i fagforeningen ud fra en arbejdsmiljømæssig betragtning er imod. Skifteholdsarbejde er, om ikke noget Fanden har skabt, så i hvert fald

Allan Leegaard, faglig sekretær i Rør og Blik

usundt ifølge en masse forskning.»

Det vides ikke, om det var af hensyn til medarbejdernes ve og vel, at såvel Wicotec/Kirkebjerg og Kemp & Lauritzen takkede nej til Novo Nordisk, da de blev gjort bekendt med, at arbejdet skulle udføres i skiftehold. Men nej takkede de, hvilket betød, at opgaven blev givet videre til DTEK.

Ingen garanti mod tyveri

På Bispebjerg-pladsen arbejdes der ikke på skift. Her er arbejdstiden alle hverdage 07-17, hvortil kommer muligheden for weekendarbejde seks gange om året.

Det forklarer vagtmanden, som UTÆTHEDENs udsendte ikke når at få navnet på (sløjt arbejde, hr. journalist). Vagtmanden fortæller også, at teltet over

og omkring byggepladsen ikke har kunnet forhindre tyveri fra pladsen.

»Der har været i hvert fald ét indbrud, og der kan komme flere, for det er jo ikke et Fort Knox, det her. Det er et telt, som tyve kan kom ind i, hvis bare de har en hobbykniv på sig.

Fakta om Site Cower

Overdækningen er opbygget med et skelet af højtryksstål beklædt med dug.

Teltet kan have et frit spænd på op til 87 meter og er designet til at kunne klare snelast og vindhastigheder op til 27 meter i sekundet., når siderne er oppe. Med siderne nede, kan det modstå 24 meter i sekundet.

Teltet har 10 ton traverskraner indbygget. Sammenkoblet kan de løfte 20 ton og kan betjenes af alle håndværkere på pladsen.

Det modulært opbyggede telt kan rejses på få dage. Benene kan hæves, så der bliver 30 meter under de indbyggede kraner. Det er nok til, at man kan bygge op til seks etager under taget.

Kilde: Bladet INGENIØREN

Rart at gå på arbejde

■ **ARBEJDSMILJØ** Søren Skytte er sjakbejds for entreprenørfirmaet Aarsleffs jordfolk på Bispebjerg-byggepladsen. Han har været med siden byggestart, og han har, ikke mindst på grund af overdækningen med teltet fra Site Cower, meget godt at sige om arbejdsforholdene.

»At være under tag, beskyttet mod vejrliget, er nyt i min branche, og det er godt nyt.

Vores arbejdsmiljø er blevet forbedret ved, at vi altid er i tørvejr og ikke bliver

blæst omkuld, når der står en halv pelikan ind over byggepladsen. Det er blevet rarere at gå på arbejde.

Om vi også vil kunne holde varmen, når – og hvis – en hård vinter sætter ind? Vi er hærdede folk, og jeg har i øvrigt bemærket, at temperaturen inden for i teltet er to-tre grader højere, end den er uden for. Det må være fraværet af blæst inde i teltet, og den dermed forbudne chillfaktor, der gør, at det er sådan eller får det til at føles sådan.«

14.624 kroner for lidt i løn ... om måneden

Underbetaling flourer i vvs-branchen. Bevidst snyd, almindelig udygtighed, administrativ inkompetence eller er det udtryk for en gennemgående slet firmamoral?

■ **LØN** Spørgsmålene hober sig op, når faglig sekretær Bjørn Due nok engang må konstatere, at et medlem af Rør og Blik ikke har fået betalt det for sit arbejde, han efter overenskomsten skulle.

»Omfanget af sager med underbetaling er stort, og formentlig endda langt større, end vi i fagforeningen ved af. Vi opfordrer medlemmerne til at sætte sig ind i deres overenskomst, omhyggeligt tjekke deres lønopgørelser hver eneste gang og henvende sig, hvis de opdager eller bare har mistanke om fejl og mangler, men desværre fanger vi nok kun en brøkdel af tilfældene. Jeg vil tro, vi skal være to-tre gange så mange inde i fagforeningen for bare tilnærmelsesvis at komme lige med,« siger Bjørn Due, som opfordrer TEKNIQ til at træde i karakter.

»Jeg ved ikke, om mestrene snyder med overlæg – nogen mestre gør, det er hundrede – men jeg ved, at vores branche har et problem, og at vi bliver nødt til at få gjort noget ved det. Jeg så derfor gerne, at TEKNIQ tog fat på en systematisk indsats i forhold medlemsvirksomhederne, og ikke mindst de nystartede af dem, for det er der problemerne er størst. Rør og Blik stiller gerne sig gerne til rådighed med vores opfattelse af, hvordan overenskomstens bestemmelser skal læses og forstås,« siger Bjørn Due.

Sag nr. 10-264070

Øverst fra bunken med afsluttede under-

Faglig sekretær Bjørn Due

betalingssager fremdrager Bjørn Due sag nr. 10-264070, en moppedreng på et par hundrede A 4 ark.

»Læs den, så ved du, hvad vi er oppe imod.«

Sagen handler om en københavnsk vvs'er, der i otte måneder – fra juli 2015 til marts 2016 – arbejder som servicemontør for et firma i Holbæk. Efter at være vendt tilbage til København beder han Bjørn Due, bare sådan ved lejlighed, tjekke, om hans lønopgørelser fra Holbæk-tiden nu også er i orden.

Det er de ikke.

Han har hver måned af sin ansættelse i gennemsnit fået 14.624 kroner for lidt, svarende til sammenlagt 116.997 kroner i ansættelsesperioden.

Hvoraf den imponerende manko kommer?

Firmaet afregner i perioder mindre i timeløn end de aftalte 220 kroner.

Der bliver ikke betalt tillæg for skiftende arbejdssteder og ej heller for overarbejde.

Der bliver ikke betalt zonepenge og for køretid.

S/H opsparingen beregnes med en for lav procentsats – og kommer i øvrigt ikke til udbetaling ved fratræden.

Der bliver de første par måneder af ansættelsen ikke afregnet pension, og da der endelig bliver, sker det med en for lav sats.

Medarbejders eget-bidrag til pension trækkes, men indbetales aldrig til Pension Danmark.

Lønnen udbetales som vinden blæser, nogle gange hver 14. dag, andre gange månedsvis.

Efterbetaling og bod

Sagen ender med, at Holbæk-firmaet betaler vor mand, hvad han har til gode, og erkender at have brudt overenskomstens bestemmelser på otte punkter. Et af de mest graverende handler om, at firmaet, der via medlemskabet af TEKNIQ ellers har underkastet sig vvs-overenskomsten, i ansættelsesbeviset anfører, at den københavnske servicemontørs ansættelse ikke er omfattet af overenskomsten.

For dette og de syv andre overenskomstbrud får firmaet en bod på 20.000 kroner.

»Jeg tør ikke påstå, at alle misforhold skyldes ond vilje, selv om lige akkurat det med, at ansættelsesforholdet ikke skulle være overenskomstdækket godt nok tyder på skumle bagtanker. Men under alle omstændigheder er det helt utåleligt, at vores folk ikke kan regne med, at deres arbejdsgiver betaler dem retvis. Sagen fra Holbæk er grov, men langt fra enestående,« siger Bjørn Due, og kaster sig over en ny sag, hvor han sådan cirka midtvejs i gennemgangen af et ordentligt vred lønopgørelser er nået frem til, at han står med et medlem, hvis tilgodehavende har overskredet de 100.000 kroner.

Byggeriet boomer

Kemp & Lauritzen var rigest. Bravida tjente mest. Brøndum havde røde tal på bundlinjen

Nøgletal for de seks virksomheder

Resultat før skat i mio. kroner

	2014	2015
Bravida	76,1	87,2
Wicotec Kirkebjerg	39,0	53,2
Lindpro	32,1	42,6
Kemp & Lauritzen	69,4	41,8
Caverion	-34,8	27,4
Brøndum	-8,9	-9,3

Omsætning i mio. kroner

	2014	2015
Kemp & Lauritzen	2.237	2.502
Bravida	1.469	1.687
Wicotec Kirkebjerg	1.216	1.441
Caverion	947	1.036
Lindpro	749	926
Brøndum	551	601

Egenkapital mio. kroner

	2014	2015
Kemp & Lauritzen	320,5	325,4
Wicotec Kirkebjerg	177,4	222,6
Bravida	186,2	210,7
Lindpro	122,2	152,9
Caverion	80,0	101,4
Brøndum	110,0	101,3

■ **ARBEJDE** Publikationen Byggeriets Top, udgivet af bladet Licitationen, har gjort op, hvordan det ved udgangen af 2015 stod til i vvs- og el-branchens største virksomheder.

Alle seks virksomheder, som indgår i opgørelsen, oplevede i forhold til 2014 større omsætning. Den var sammenlagt på næsten 8,2 milliarder kroner og dermed den højeste til dato.

Fire ud af seks virksomheder, nemlig Bravida, Wicotec Kirkebjerg, Lindpro og Caverion, tjente også flere penge i 2015 end i 2014. Undtagelserne var Brøndum og Kemp & Lauritzen, som begge oplevede fald i indtjeningen.

Selv om indtjeningen i 2015 var på sit højeste niveau siden 2008, er direktør Bjørn Krarup fra Wicotec Kirkebjerg

ikke tilfreds med virksomhedens nuværende overskudsgrad på tre procent.

»Vi stræber efter de fem procent. Det bør sådan et marked også kunne give,« siger han til Byggeriet TOP.

Wicotec Kirkebjerg direktøren tror ikke på, at merindtjeningen skal komme fra højere salgspriser, men ved at virksomhederne nedbringer deres omkostninger.

Champagne til pyramidens top

Trickle Down teorien, som er nævnt i artiklen 'Kæledækkerne bidrager med mindst til byggefesten' på side 7, bygger – omsat til billedsprog – på følgende økonomiske logik: Når man stabler champagneglas op i en pyramide og hælder champagnen i det øverste glas, vil der – so oder so – også drypper liflige dråber ned i de nederstående glas.

Tegningen viser, hvorfor teorien ikke holder.

Vestre Fængsel skal have bygget ny retsbygning

Kæledækkerne bidrager med mindst til byggefesten

Når de rige har det godt, så får alle det godt. Jamen, gør alle nu det?

■ **ARBEJDE** Når politikere, især dem af borgerlig-liberal observans, letter selskabsskatten, fjerner miljøafgifter og i bred almindelighed har fokus på tiltag, der gør livet lettere og mere profitabelt for ejere af private virksomheder er deres grundantagelse, at det kommer os alle til gode. Økonomer taler om Trickle-Down effekten.

I henhold til denne logik burde det således være kæledækkerne i erhvervslevet, at æren tilkom for den stigende byggeaktivitet og den for tiden gode beskæftigelse inden for blandt andre vvs-branchen.

Det gør æren bare ikke. Den tilkommer først og fremmest den nedskæringsudsatte og uglese offentlige sektor samt privates byggeri og renovering af boliger.

Det fremgår af Markedsanalyse for

efteråret 2016 fra installatørbranchens organisation TEKNIQ.

»Et styrket boligmarked har sat lidt mere gang i det private boligbyggeri, og særlig renovering af private boliger er stigende og understøttes af den Grønne BoligJobordning. Flere af de store offentlige byggerier som blandt andet super-sygehusene er opstartet og er kommet så langt i byggeprocessene, at de tekniske installationer kommer i fokus. Samtidig

er der aktiviteter fra investeringer på energi- og forsyningsområdet. Der er en fornuftig aktivitet i byggeri og renovering af offentlige institutioner og almene boliger.«

Om private erhvervslivs bidrag til fremgangen har analysen ikke meget godt at sige.

»For at økonomien kan opnå øget vækst, skal eksporten op i gear, produktiviteten skal forbedres og erhvervsinvesteringerne skal ud af dvaletilstanden. Erhvervsinvesteringerne er den sidste del af dansk økonomi, som mangler at rejse sig efter krisen,« konstaterer TEKNIQ.

Når det private erhvervslivs investeringer sover vintersøvn, er det for bygningshåndværkere derfor ret heldigt, at den offentlige sektor planlægger en række store bygge- og anlægsprojekter.

Her er som et eksempel, hvad Bygningsstyrelsen på statens vegne har af bygge- og anlægsplaner i København for de kommende 1½ år. Medtaget er kun entrepriser over 39 millioner kroner.

Lokalitet	Art	Omfang	Budget	Byggestart
Højhus på Frederiksberg	Laboratorier	3.183 m ²	57 mio.	1. kvartal 2018
Farmaceutisk Fakultet	Laboratorier	3.000 m ²	51 mio.	3. kvartal 2017
Nyt Universitetstov	Nybyggeri	19.000 m ²	80 mio.	3. kvartal 2017
Frederiksberg Campus	Nybyggeri	1.727 m ²	101 mio.	2. kvartal 2017
Socialministeriet	Modernisering	7.900 m ²	106 mio.	3. kvartal 2017
Domstolsstyrelsen	Retsbygning v. Vestre Fængsel	2.466 m ²	106 mio.	2. kvartal 2016

TEKNIQ vinder i Arbejdsretten!!!

Frikendt. Manden er undskyldt, han var helt oppe at køre. Sådan lyder Arbejdsrettens dom i sag, hvor TEKNIQ-formand var beskyldt for undergravende virksomhed mod til OK-systemet og Blik- og Rørarbejderforbundets anseelse

Søren Skræddergård, el-installatør i Herning og formand for TEKNIQ, rettede efter de fejlslagne overenskomstforhandlinger i 2014 en række harske bemærkninger mod Blik- og Rørarbejderforbundet.

Bemærkningerne faldt på generalforsamlingen i TEKNIQ, hvorfra de fandt vej til offentligheden via en artikel i LICITATION, byggeriets såkaldte dagblad.

Hvad Søren Skræddergård, som siden er fratrukket som TEKNIQs formand, sagde om Blik- og Rørarbejderforbundet var følgende:

– Det at forhandle overenskomster med Blik og Rør er som at gå på Arbejdermusset.

– Forbundet søger at fastfryse regler og et system fra en svunden tid.

– Forbundet afviser tiltag, der fremmer udvikling, produktivitet og muligheden for samarbejde mellem virksomhederne og deres arbejdsgivere.

Søren Skræddergård, fotograferet under TEKNIQs generalforsamling 22. maj 2014. Det var ved den lejlighed, at den siden afgåede formand udtalte de bevingede ord: "Det at forhandle med Blik & Rør er som at gå på Arbejdermusset.

– Vi kan gå Blik & Rør-vejen: Vi kan grave os ned.

Det ville Søren Skræddergård dog ikke. Hans bud på alternativet lød således:

– I vores forestillinger om fremtiden indgår (også) den mulighed, at overenskomstsyste­met svækkes, og det ikke længere er et must at være overenskomstdækket. Vi er opmærksomme på, at et sådant scenarie både rummer fordele og ulemper.

– Et skridt på vejen kan være at åbne for, at virksomhederne kan blive tilknyttet eller associeret uden at blive overenskomstdækket. Det vil være en helt ny måde at være medlem af TEKNIQ på. Det er et spørgsmål bestyrelsen overvejer.

Blik og Rørs reaktion

Blik- og Rørarbejderforbundet fandt Søren Skræddergårds udtalelser unuance-

rede og miskrediterende samt undergravende for Blik- og Rørarbejderforbundets anseelse og forhandlingsposition. Sagen blev på den baggrund indbragt for Arbejdsretten.

Her var forbundets anbringende – jura-sprog for påstand – at TEKNIQ-formanden med sine udtalelser havde forbrudt sig mod de freds- og loyalitetsforpligtelser, som fremgår af Hovedaftalen. Det er den, der populært kaldes arbejdsmarkedets grundlov.

Tillige fandt forbundet, at Søren Skræddergård med sine fuldt udfoldende overvejsler om at arbejde for en svækkelse af overenskomstsyste­met lagde gift ud for samme.

Når forbundet dertil kunne føje den kendsgerning, at TEKNIQ allerede én gang – maj 2006 – havde været ude i et tilsvarende ærinde og dengang var blevet dømt til at betale en godtgørelse på 100.000 kroner, mente LO, som førte

sagen for Blik- og Rørarbejderforbundet, at bod var forskyldt.

Det mente Arbejdsrettens dommere ikke.

Undskyldende omstændigheder

Til grund for sin frifindelsesdom fra 10. oktober 2016 lagde Arbejdsretten to forhold. Det ene var, at vi efter dansk ret har ytringsfrihed.

Det andet forhold var en række omstændigheder – efter dommernes mening undskyldende omstændigheder.

En af disse omstændigheder var, at medlemmer af Blik og Rør i forlængelse af sammenbruddet i OK-forhandlinger havde været ude i overenskomststridige arbejdsnedlæggelser, at forbundsformand Max Meyer til DR Nyheder havde udtalt, at han var lidt stolt af, at medlemmerne i næsten hele landet havde valgt at sige nej og nedlægge arbejdet og at forbundsbladet BLIK OG RØR havde beskyldt TEKNIQ for ikke at ønske at indgå overenskomst ved at stille ultima-

Ytringsfriheden er ikke absolut – heller ikke for overenskomstparterne. Overenskomstparterne skal – også når de udtaler sig – respektere de kollektive overenskomster og de freds- og loyalitetsforpligtelser, som kollektive overenskomstforhold indebærer.

Arbejdsretten 10. oktober 2016

Sagens akter er tilgængelige på <http://www.arbejdsretten.dk/media/1208854/blikogr%C3%B8rversion2.pdf>

tive krav om lønforingelser og legalisering af social dumping.

»Under disse omstændigheder finder Arbejdsretten, at formanden for TEKNIQ var berettiget til at anvende et vist frisprog« lyder det i dommen.

Ved bedømmelsen af, om Søren Skræddergaard udviste overenskomststridig adfærd ved i sin redegørelse til generalforsamlingen at lufte muligheden for at tilbyde virksomheder associeringsstatus i TEKNIQ uden overenskomst, fandt Arbejdsretten igen undskyldende momenter.

»Redegørelsen var foranlediget af sammenbruddet i overenskomstforhandlingerne og den frustration, som dette havde skabt (...) Under disse omstændigheder kan redegørelsen ikke anskues som et angreb på overenskomstsyste-
met,« mente dommerne, som derpå frifandt TEKNIQ og pålagde Blik- og Rørarbejderforbundet at betale 2.000 kroner Arbejdsrettens sagsomkostninger.

Mindeord

Alex Berg er død.

Alex afgang ved døden den 25. november 2016, 75 år gammel.

Alex var gennem mange år fagforeningens fanebærer og svingede fanen kækt over det ganske land ved kongresser, konferencer, demonstrationer og blokader. En gang var han i Bruxelles med fanen til en stor international demonstration.

Alex var noget af en 'linselus'. Han fik altid placeret sig, så vores stolte fane kunne ses af fotografer og tv-kameraer.

Således også ved en demonstration mod en norsk rigmand, som fik ombygget en stor gård på Lolland af underbetalte polakker. På vanlig vis

sørgede Alex for at vores fane kom i tv, Alex blev interviewet og svarede godt for sig. Men da indslaget kom på skærmen om aftenen, stod der 'kok'

Alex Berg. Det kan nok være, at vores formand fik aftenkaffen galt i halsen.

Vi finder aldrig ud af, om Alex havde repræsenteret sig som kok, eller om TV2 havde skrevet forkert, men mad kunne Alex lave. Det kan kollegaerne ved julefrokoster og andre sammenkomster skrive under på.

I mange år var han en fast og skattet kok ved Rørklubben Rørbyggs klubmøder. Skattet ikke bare fordi han lavede god gammeldaws mad, som hårdtarbejdende rørleggere kan lide den, men fordi han altid havde en god historie og et smil på læben.

Personligheder som Alex er den lim, der er med til at gøre en fagforening som vores stærk.

Alex vil blive savnet, æret være hans minde og gid han må hvile i fred.

*Henrik Juul Rasmussen
Faglig sekretær, Rør og Blik*

Selvforskyldt mangel på vvs'ere

Det går godt for vvs-branchen, den har masser at bestille, omsætningen er stabilt stigende og det samme er indtjeningen, når virksomhederne ellers forstår at drive deres forretning. Rør og Blik formand Bjarne G. Petersen advarede i sin beretning om, at de gode tider kan komme i fare

»Den tiltagende mangel på faglært vvs-arbejdskraft er en konsekvens af, at vores arbejdsgiverne i de seneste syv-otte år ikke har uddannet lærlinge i nævneværdigt omfang. Denne undladessynd kan for vores vedkommende føre til tab af opgaver, for det er jo sådan, at husene nok skal blive bygget, hvis ikke af os, så af andre faggrupper, danske eller udenlandske,« påpegede Bjarne G. Petersen, som efterlyste øget aktivitet hvad efteruddannelse angår.

»Efteruddannelsen har længe kørt på et absolut minimum, hvilket på det seneste har ført til betydelig mangel på svejsere, blikfolk og andre med særlige kompetencer. Det kunne have været undgået, hvis virksomhederne havde efteruddannet deres medarbejdere, men når man ikke kan se ud over sin egen næse, bliver det unægtelig svært.«

Positive OK-udsigter

Fordelene ved at være en knap og efterspurgt arbejdskraft, var formanden også inde på i sin beretning.

»Det for os positive – ud over den høje

beskæftigelse – er, at der gennem lokale forhandlinger ude i virksomhederne nu burde være gunstige muligheder for at få rettet op på det lønefterslæb, vi har efter en række magre år, hvor udviklingen i timelønnen kun lige dækkede inflationen.«

Formanden mente tillige, at der med byggeriets øjeblikkelige tilstand er grund til at nære forhåbninger til OK 2017.

»Vi har i løbet af 2000'erne tre gange måttet nøjes med det, der lå i forligsmandens mæglingsskitse. Det vil vi ikke finde os i en fjerde gang. Vi går efter og forventer et forhandlingsresultat, der indeholder stærkere værn mod social dumping, forhøjelse af både mindsteløn og servicetillæg, tilbagetrækningsordninger, regulering af prislisterne og bedre muligheder for arbejdsgiverbetalt uddannelse,« sagde formanden, der dog ikke turde udelukke, at TEKNIQ endnu engang møder op til forhandlingerne med et ultimativt krav om at få afskaffet rørprislstens værnebestemmelse i den nuværende form.

»Hvis TEKNIQ gør det, er vi, hvor vi har været nu tre gange i træk. Det er derfor vigtigt, at tillidsfolk og svende inden forhandlingsstart får spurgt deres arbejdsgivere, om de virkelig er interesserede i, at TEKNIQ fremprovokerer en storkonflikt på et tidspunkt med masser af arbejde, og lader dem forstå, at vi ikke ønsker en storkonflikt, men er parate til den, hvis det kommer dertil.«

Helt i skuret

Rør og Blik har – også – i 2016 haft en hel del sager om brud på overenskomstens regler vedrørende de skurforhold, som vvs'ere, der er beskæftiget med byggeri og anlægsvirksomhed, skal have stillet til rådighed.

»Vi har haft de samme regler i årevis, så det er ubegribeligt, at virksomhederne ikke kan finde ud af overholde dem,« sagde Bjarne G. Petersen.

Debat

FAGLIG SEKRETÆR BJØRN DUE:

Tilgangen til faget er stigende. I forhold til samme periode sidste år, hvor det var indgået 101 uddannelsesaftaler, er vi i år oppe på 131 aftaler.

Det burde betyde flere elever på vores tekniske skole. Det er bare ikke tilfældet. Tallet er nogenlunde stabilt, det ligger på 289, og det har det gjort længe. Det kan undre, når der nu er i alt 369 elever med uddannelsesaftale i vores kreds. Forkla-

ringen er, at en del af dem går på andre skoler end vores egen, TEC Gladsaxe.

Vi har en organisering blandt eleverne på 80 procent. Det kan vi være tilfredse med, og alt taget i betragtning er det nok så langt, vi kan nå ved egen kraft.

Problemet med de 131 aftaler, der er indgået i år, er, at 35 procent af dem er korte aftaler af et halvt eller et helt års varighed. Dertil kommer, at Undervisningsministeriet har besluttet at opgøre antallet på en måde, så en elev kan figurere flere steder i årsstatistikken.

Vi har en stadig større del af elever tilknyttet københavner-firmaer, som bliver sendt på skole uden for vores område. Der er primært skolerne i Hillerød og Roskilde, som benyttes.

Firmaernes begrundelse er, at der er for mange aflysninger, og at der bliver rykket rundt på hovedforløbsholdene, så de ikke ved, hvornår de kan regne med lærlingene i produktionen. Derudover er der den sædvanlige kritik af slidte faciliteter, dårligt værktøj og oldgamle materialer.

Nu nævner Bjarne, at alt for få bruger

deres muligheder for at tage efteruddannelse. Det er rigtigt, men det er faktisk rigtig svært at sende folk af sted på efteruddannelse, i hvert fald på Københavns Tekniske Skole. Den har gennem efterhånden flere år ikke udbudt kurser på grund af aflysninger og manglende planlægning. Det stiller os i en noget pinlig situation, når vi kræver mere efteruddannelse til vores medlemmer, for vi ved jo godt, at det en sin sag at sende folk på et svejsekursus i Jylland. Det er ikke det, der trækker allermest.

På trods af problemer på TEC Gladsaxe må man sige, at skolens lærere formår at få proppet viden ind i eleverne. Min egen overbevisning er, at havde det ikke været for de engagerede lærerkæfter, havde tingene set langt værre ud. For første gang i 9½ år er vi kommet igennem en svendep prøve, og det gælder for både vvs'ere, vvs-energispécialister og blikkenslagere, uden en eneste dumpning.

Det er også lærernes meget dybe faglige engagement, der gør, at vi nok engang kan stable et kobberkunstkursus

på benene. Det er annonceret i UÆTHE-DEN og løber over 10 gange. Søgningen er god, men der er endnu enkelte ledige pladser.

I mine snart 10 år som faglig sekretær har det været sådan, at Rør og Blik en gang i kvartalet som en integreret del af den skemalagte undervisning har besøgt vvs-klasserne på fagskolen i Gladsaxe. Formålet var at snakke uddannelse, pligter og rettigheder, overenskomst og arbejdsmiljø, social dumping, a-kasse, efteruddannelse og meget, meget mere.

Altså handlede det om at forberede de unge mennesker på de faglige krav, der er i deres uddannelse, og på det arbejdsmarked, der venter dem, når de engang står med svendebrevet i hånden.

Ordningen har nydt stor opbakning i det lokale uddannelsesudvalg, hvor der sidder repræsentanter for både arbejdstager- og arbejdsgiversiden. Desværre har en enkelt virksomhed, der absolut ikke bryder sig om vores fagforening, haft pondus nok til at påvirke TEKNIQ, vores arbejdsgiverforening, til at fremstille vores tilstedeværelse i undervisningen som et problem.

Det har medført, at lederen for skolens vvs-afdeling, Charlotte Gjermandsen, har holdt separate møder med TEKNIQ, for at diskutere den uddannelsesmæssige værdi af vores besøg.

Det kan vi sagtens diskutere, men det

besynderlige er, at man helt har forbigået uddannelsesudvalget.

Enden på det hele er, at vi nu ikke mere har adgang til eleverne i undervisningstiden. Det er en katastrofe i forhold til fastholdelsen af elever, som er ved at droppe ud af uddannelsen, fordi de enten er skoletrætte eller bliver aflønnet eller behandlet ordentligt ude i virksomhederne. Lige så problematisk er det, at det kan komme til at ødelægge de gode relationer til lærerne, som vi via vores hyppige besøg på skolen har fået opbygget.

Og hvad med vores rekruttering, hvad med vores fødekæde? Er vi som kolleger og fagforening stærke nok til at motivere de unge til at melde sig ind i fagforeningen, nu da vi en stor del af deres uddannelsestid både er ude af øje og ude af sind. Denne her nye virkelighed skal håndteres. Derfor denne opfordring til jer i salen, såvel som ikke tilstedeværende kolleger: Involver jer, interesser jer for lærlingens uddannelse, vis ham værdien af det fællesskab, vi har i fagforeningen, behandl ham som en kollega, ikke som én, der står lavere i hierarkiet. Nogle tillidsfolk er flinke til troppe op, når lærlingen bliver udlært, men der er endnu flere, som bliver væk. Det er hårdt se en lærling stå derude med sit svendepå prøvebevis i hånden, og så er der ikke dukket nogen op. Hverken fra firmaet

eller nogle af svendene. Det sender et signal til vores ny udlærte kollega om, at han ikke er en del af fællesskabet.

Når vi i fællesskab løfter opgaven med at tage hånd om vores lærlinge, så er det min soleklare overbevisning, at vi udover nogle pissedygtige kolleger også får nogle kolleger, der er fagligt og fagpolitisk engagerede. Det er det, der skal være med til at sikre både vores branches og vores egen fagforenings overlevelse.

ANLÆGSSVEND LARS CHRISTIANSEN

Jeg fik en hofteoperation for snart to år siden. Det gik godt, jeg halter lidt, men det er til at leve med. Det kom under genoptræningen mig for øre, at der var mulighed for at få løntilskud, fordi jeg endnu ikke var helt på toppen. Sagen blev undersøgt, og det viste sig, at damen fra jobcentret havde noget at gøre godt med. Der bliver lavet en aftale, som

indebærer, at jeg får betalt løn for tyve timer om ugen, overenskomstmæssig løn vel at mærke. Pengene indgår i det samlede regnskab for den akkord, jeg er kommet med på. Det betyder, at jeg med god samvittighed kan bede kollegaer om hjælp til tunge løft og andre krumspring. Det går faktisk rigtig godt og tilskuddet fra min kommune betyder for vores samlede regnskab 4-5 kroner per time.

Skulle nogen af jer have i en tilsvarende situation, så sørg for at få lavet en kopisiddel på løntilskuddet. Lige pludselig ville mit firma bare ikke have med det at gøre, de havde glemt alt om, hvad aftalen gik ud på. Surt, for det drejede sig om 66.000-67.000 kroner, og det er trods alt også en slat penge.

Det var det ene, det andet, jeg vil snakke om er skur, skurforhold og hvad der foregår i skuret. Vi skal have sat overliggeren højere op, simpelthen. Jeg mener, at det er efter de nugældende regler er sådan, at hvis der er en el-radiator under skuret, så er der ikke behov for noget tørreskab. Det synes jeg ikke er godt nok. Vi skal have en vaskemaskine i skuret, vi skal have en mikrobølgeovn i skuret, vi skal have et køleskab, der har plads til vores madpakker og en jordbærkage eller hvad det nu kan være. Og så skal vi simpelthen have nogle tørreskabe. Dem, der cykler på arbejde, dem, der kommer på motorcykel, dem, der bliver våde under arbejdet, skal have muligheder for at få tøjet tørret. Vedrørende vores omklædningskabe så synes jeg, de er blevet for små. Der skal være noget mere plads. Når vi nu er i gang med skurene, så er der det efter min mening ret store problem, at de unge kolleger har det meget med at bruge pausen til at tjekke ting på deres telefon. Sådan er det, men ville det ikke være meget fornuftigt at få snakket med sine kollegaer de der lidt under en halv time om dagen, vi har at holde pause i?

Hvis man snakkede sammen, kunne

man måske også finde ud af, hvorfor en fin kollega og en god arbejdskraft går og hænger med næbbet og ikke yder sit bedste. Måske har han lige været igennem en skilsmisse. Dem vælter det ind med, og det er specielt i efteråret, de kommer vandrende.

Jeg fandt forleden ud af, hvor mange år jeg har tilbage på arbejdsmarkedet. Det drejer sig om pænt mange, selv om jeg er lidt lyshåret i siden. Jeg er blevet 69 somre, når jeg er berettiget til pension, for nogle af mine kolleger er det 74 år. Med de udsigter synes jeg, at der er brug for at få indført en eller anden form seniorordning. Lige hvordan den skal se ud, det ved jeg ikke, men det kunne være noget med en kort arbejdsuge.

OPMÅLER HENRIK ROOS

Jeg har under mine pladsbesøg på det seneste hæftet mig ved, at den moderne verden er begyndt at snige sig ind ude på byggepladserne. Det er den i kraft af, at der kommer computere derud, så vi selv kan bestille varer hos grossisterne og sådan noget. Det, jeg tit hører kollegerne brokke sig over, er, at det er overmontrørernes afdankede lortecomputere, der havner ude hos dem. De er langsomme og ofte så ringe, at de returneres til firmaet for at blive repareret og opdateret. Kunne man forestille sig, at man i militæret købte nye kampvogne og sendte de gamle ned til Irak, fordi vi herhjemme under fredelige forhold skal have det bedste materiel at køre rundt i.

Det går ikke, at man ude på byggepladserne, hvor der ofte er dårligt internet, får skraldespandscomputere.

Jeg deltog for nylig i Kulturnatten her i København. Fantastisk arrangement. Det mindre fantastiske var politiopbudet. Til et foredrag hos Egmont var politiet udstyret med maskingeværer. Jeg tænkte, hvad er det politiet passer på? Kriminaliteten i samfundet er faldende, så hvorfor stå med skarpladte våben ved sådan en lejlighed. Jeg mener, at det er en frygt, der bliver skubbet op af medierne og af nogle bliver brugt til at skaffe flere ressourcer til politiet.

Nu skal man altid være forsigtig med at snakke politik med folk, der indtager øl, men alligevel. Jeg kan ikke dy mig. Der sidder i Folketinget et parti, som bryster sig af, at det har sendt folk ned til EU for at få ryddet op. Nu viser sig, at det samme partis udsendinge selv har haft fingrene rigtig langt nede i kassedåsen. For at finde ud af, hvor kriminelt systemet er, skal man åbenbart selv begå kriminalitet. Jeg vil mene, at de af vores kolleger, som har købt fortællingen om Dansk Folkeparti som det nye arbejderparti, har fået noget at tænke over.

FAGLIG SEKRETÆR

HENRIK JUUL RASMUSSEN

Ham DF'eren, der har fyldt lommerne nede i EU, kan lægge sig syg på ubestemt tid, det kan vi andre sgu ikke.

På min seddel står, at jeg også skal sige noget om en rigtig møgsag, vi har

haft her i fagforeningen. En, som alle kan lære af. Som oftest er det arbejdsgiverne, der forbryder sig mod overenskomsten, men i denne sag var det en kollega. Han var af forskellige årsager blevet træt af sin arbejdsgiver og meldte sin afgang med øjeblikkelig virkning en søndag eftermiddag på en e-mail til firmaets adresse. Nu står der i overenskomsten, at man kan fratræde ved kalenderugens afslutning, hvilket i denne sammenhæng er fredag ved fyraften. På mæglingssmødet, som undtagelsesvis foregik hos os på Lygten, og hvortil TEKNIQ sendte hele fire sejsssikre repræsentanter, var der for os ikke så meget andet at sige end ja, her foreligger fra vort medlems side et brud på overenskomsten. Det kostede ham fem dages løn.

Mere opløftende er vores statistik indtil nu i 2016. Den viser på grundlag af 26 afsluttede regnskaber en timelønfortjeneste på 334 kroner. Hvad den kommer til at ligge på, når året er omme, kan jeg ikke vide, men alt andet lige synes jeg, det er en flot statistik, som dokumenterer, at det kan betale sig at få sit arbejde målt op og betalt efter prislisten.

På et velbesøgt akkordmøde, vi holdt herinde i september, blev det foreslået, at vi skal prøve at på slumpakkorderne med i lønstatistikken. På en eller anden måde i hver fald finde ud af, hvad folk tjener på slump. Vores fornemmelse er, at niveauet ligger ret godt.

Nu lidt reklame for vores opmålerkurser, som vi har udviklet en del på. Engang gik de over to aftener, nu går de over intet mindre end fem aftener, dog behøver man ikke tage alle på én gang. Vi kører to aftener et traditionelt prislistekursus. Så kører vi noget, vi kalder datamatkursus, hvor vi lærer at lave regnskab på edb. Sidst og ikke mindst har vi lavet et kursus, der – med inspiration fra H. C. Andersen – hedder Kopisedlens Rejse. Her gennemgår vi, hvorfor man skal skrive kopisedler, hvad de kan skrives om og ikke mindst, hvordan de bliver så valide, at de kan klare sig ved en fagretsligt behandling. Kurserne er faktisk rigtig godt besøgte. Det er sådan, at man er nødt til at skrive sig på venteliste, men vi starter et nyt kursus, så snart vi er mange nok til et nyt hold.

ANLÆGSSVEND RENE JOHANSEN

Når jeg hører om akkorder, der giver høje flotte beløb, og er tjent på den gode måde, synes jeg, det kunne være interessant at få at vide, hvor mange procent, der er i kopi på sådan en opmåling. Det siger nemlig noget om, hvor meget vi tjener på det, der faktisk måles og betales efter prislisten. Jeg kunne godt tænke mig, at man fik strikket noget sammen, så vi var lidt bedre forberedt til overenskomstforhandlingerne. Med min kæreste, der efter en årrække som sygeplejerske nu læser jura, diskuterede jeg forleden, hvorfor forhandlingerne gang efter gang ikke fører til noget. Det må,

sagde hun, være, fordi jeres argumenter ikke er gode nok. Det vidste jeg ikke lige, hvad jeg skulle sige til, men det kan godt være, at hun havde lidt ret.

REPLIK VED FORMAND BJARNE G. PETERSEN

Lad mig starte med Bjørn, der taler om en stigning i lærlingeindtaget, og samtidig påpeger, at vi mangler de reelle tal. Enig. Når man ved opgørelsen af indgående uddannelsesaftale kan regne den samme person med flere gange, får man ikke et retvisende billede. Så længe Undervisningsministeriet og arbejdsgiverne er enige, er der ikke så meget vi kan gøre ved det. Men en ting er sikkert, og det er, at metoden fører til forkerte tal.

Lars taler om sin hofte og sit løntilskud. Jeg var, ligesom de fleste af kollegerne, involveret i historien og Lars har fuldstændig ret i, at man skal sikre sig, når man som ansat får et offentligt løntilskud, at pengene så tilfalder en selv eller som i dette tilfælde akkorden, man er med på. At virksomheden nappede pengene, kommer ikke bag på mig. I bund og grund betragter de offentlige tilskud som deres ejendom. Sørg derfor altid for at på den slags aftaler på plads, inden I går i gang.

Lars, du snakker også om skurforhold, og der er vi helt enige. Det skurregulativ, vi har for nuværende, er snart 30 år gammelt, og det trænger til ændringer. Man smækker 10 personer sammen på en meget begrænset plads, og man giver dem to små skabe, et bad og et lokum. Det havde man nok ikke affundet

sig med ret mange andre steder, så selvfølgelig er der plads til forbedringer.

Lars snakker endvidere om sammenholdet mellem kollegerne, og igen må jeg erklære mig enig med ham. I tidernes morgen, da folk tog aviser med ud i skuerne, stoppede snakken hen over frokosten. Nu om dage køber folk ikke aviser, men sidder og glør ned i deres smart-eller-andet og tjekker beskeder. Begge dele har været skadelig for samtalerne om stort og småt mellem kollegerne.

Lars mener tillige, at der ved de forestående overenskomstforhandlinger skal ses på tilbagetrækningsmulighederne. Vi i Rør og Blik har til forbundet sagt, at det absolut ikke er for tidligt at tage fat på diskussionen. Uanset hvilken regering vi har haft de senere år, er der ikke sket forbedringer af folkepensionen, tværtimod. Derfor skal vi have kigget på, om ikke den forsikringsordning, vi har hos PensionDanmark, kan udvikles til at omfatte noget mere end i dag. Konkret kunne man forestille sig en klækkelig forhøjelse af pensionsindbetalingerne og en udvidelse af pensionsordningens dækningsområde. Der er ingen, der siger, at det her er noget, vi skal betale for efter samme 8-4 model, som vi hidtil har været underlagt.

Henrik Roos snakker om kolleger, der får gammelt it-udstyr udleveret fra firmaet. Det tror jeg gerne, for i hvor mange år har vi ikke måtte trækkes med mesters gamle værktøj. Det forbyr mig derfor heller ikke, hvis det fortsætter på den måde med it-udstyret, men det er klart, at også den slags kan blive væk eller gå i stykker.

Den der sag med uretmæssig EU-støtte til Dansk Folkeparti er jeg træt af, fordi den kan være er med til at bortlede interessen fra det, der er gang i af større ting rent politisk. Der skal laves en finanslov for 2017, ligesom regeringen har en 2025 plan, den meget gerne vil igennem med. Derfor passer det formentlig regeringen ganske udmærket, at der er al den fokus om det par millioner

kroner, Dansk Folkeparti har snydt sig til fra EU-kassen. Jeg har intet til overs for Dansk Folkeparti, ej heller for deres svindel og humbug, men jeg er bare ked af, at sådan en sag optager medierne så meget, og at det såmænd nok ender med, at Dansk Folkeparti stemmer for topskatteløst og i øvrigt mister interessen for et valg lige nu.

Statistikker, prislister og kopi snakkes der en del om. Kopi har noget at gøre med arbejdets beskaffenhed. Nogle er lidt bedre end andre til at vurdere arbejdets beskaffenhed, men hvis forholdene på en arbejdsplads ikke er ideelle, hvis firmaet heller ikke er oppe på dupperne, så bliver der automatisk skrevet mere kopi, end der gør på de gode pladser. Noget af den kopi, som bliver skrevet, handler om tid, der er blevet brugt på noget, som ikke vedrører selve arbejdsopgaven. Derfor tror jeg det bliver svært at gøre omfanget op. Med hensyn til en statistik for slumpakkorder, så har vi i fagforeningens vedtægter stående, at akkordholdere er forpligtede til, når han indgår en akkordaftale, at orientere klubben og tillidsmanden herom og vise aftalen frem. Hvis reglen i øvrigt blev overholdt, lå sagen på den flade hånd.

Men når jeg nu ser mig rundt i lokalet på de mange tilstedeværende akkordholdere, vil jeg garantere, at ikke en eneste af dem nogensinde har afleveret en akkordaftaleseddel til tillidsmanden, medmindre det tjente et særligt formål. Desværre tror jeg ikke, at en statistik over slumpakkorder har mange ben at gå på jorden med. Det, der kunne være en mulighed, var, at akkordholderen lod fagforeningen lave forsiden og fordelingslisten, hvorved vi kunne så indse de med, hvad slumpakkorden indbragte. Der bliver spurgt, hvor mange akkorder, der undervejs i forløbet går fra at være en opmålt akkord til blive en slumpakkord. Det er efter de oplysninger, vi i fagforeningen ligger inde med, ikke ret mange.

Den nye bestyrelse

Efter valghandlingen på generalforsamlingen 25. oktober ser din nye fagforeningsbestyrelse ud således – fra venstre: Jesper Kallehauge Terndrup, ikke på valg, Søren Thomsen Graversen, nyvalgt, faglig sekretær Allan Leegaard, ikke på valg, Lars Andersen, genvalgt, faglig sekretær Bjørn Due, ikke på valg, faglig sekretær Henrik Juul Rasmussen,

genvalgt, formand Bjarne G. Petersen, genvalgt. Medlemmer af bestyrelsen, som ikke er med på billedet: Lars Halling, som blev genvalgt, Jimmi Hakmann Nielsen, som ikke var på valg.

Generalforsamlingen genvalgte desuden Leif Iwanouw og Knud Immertreu som stemmetællere og Vagn Larsen som revisor og fanebærer.

Overskudsagtig økonomi

Rør og Bliks regnskab for første halvår af 2016 udviser et pænt overskud på 309.400 kroner.

Overskud forventes også i 2017. Det bliver på 169.744 kroner, hvis budgettet og dets forudsætninger holder. Forudsætningerne er uændret medlemskontingent, 1925 fuldt betalende svende i gennemsnit, 1,0 procents lønstigning til fagforeningens ansatte og tillidsmænd samt en udgift på små 50.000 kroner til ordningen med reduceret kontingentet efter 17 ugers uafbrudt ledighed eller sygdom. Udgifterne anslås i 2017 at blive på 10.285.800 kroner og indtægterne på 10.455.544 kroner.

Nu bor R&B til leje, dog ikke på Hawaii

Siden Rør og Blik 1. april 2009, presset på økonomien af at bo unødigt stort, opgav fagforeningshuset på Lygten 18 og flyttede sammen med Malernes Fagforening i dennes hus på Lygten 10, har parterne haft en slags bolig-mæssig deleøkonomi.

Huset er forblevet i Malernes eje, men alle udgifter forbundet med driften, herunder moderniseringer og vedligehold, er blevet delt mellem de samboende.

Denne ordning har Malerne ikke været helt tilfredse med, og det er da også på deres foranledning, at der er kommet en nyordning. Efter at Rør og Blik har takket nej til tilbud om at købe sig ind i huset, er der nu i stedet indgået en aftale, der betyder, at Rør og Blik bor til leje på Lygten 10 med de pligter og rettigheder, der hører et erhvervslejemål til.

Huslejen er sat til 700 kroner for hver kvadratmeter, Rør & Blik råder over, hvilket er halvdelen af huset.

Positive medlemstal

Flere fuldt betalende svendemedlemmer, det højeste antal i flere år.

Færre ledige, det laveste antal i flere år.

Flere lærlinge, en stigning i forhold til oktober sidste år.

Færre af de gule, det vil svende som alene er medlem a-kasse.

Kategori	Okt. 2016	Okt. 2015	+/-
Svende	2001	1943	+ 58
Svende (kun a-kasse)	139	160	- 21
Lærlinge	295	258	+ 37
Ledige	54	57	- 3

Guldnåle til trekløver

Seniorklubbens julefrokost onsdag 7. december udgjorde en festlig ramme om fejringen af tre kolleger, som uafbrudt siden andet halvår af 1966, altså gennem et halvt århundrede, har været medlem af Blik og Rørarbejderforbundet/Rør og Blik. Den synlige del af hæderen for de 50 års medlemskab – guldnålen, diplommet, og æresmedlemsskabet – blev overrakt af Rør og Blik formands formand til – fra venstre Sven Thor Pedersen, Søren Cronqvist og Gunnar Tom Jensen.

Ny formand hos Malerne efter kampvalg

Malernes Fagforening Storkøbenhavn, som Rør og Blik deler adressen Lygten 10 med, har fået ny formand efter kampvalg og urafstemning.

Jimi Pedersen vandt valget og har overtaget formandsansvaret efter Susanne Rasmussen, der tidligere på året blev hentet til Malerforbundet.

Den nye formand, der er 43 år og uddannet som bygningsmaler, var arbejdsmiljørepræsentant i malerfirmaet Nielsen & Kromann, indtil han 2010 blev

ansat i fagforeningen og året efter valgt som faglig sekretær.

Jimi Pedersen fik ved urafstemningen 412 stemmer, mens modkandidaten Caspar Olesen fik 79. Efterfølgende gjorde Caspar Olesen indsigelse mod forløbet af urafstemningen, idet han mente, at medlemmerne ikke havde fået det antal dage til afgive deres stemme, som er foreskrevet i fagforeningsvedtægten. Indsigelsen er blevet afvist som grundløs.

Seniorklubbens forårsprogram

Mandag 30. januar kl. 10.00-12.00
Lygten 10: Medlemsmøde

Onsdag 15. februar
Udflugt til Naverhulen i Helsingør.
Mødested og -tid: Naverhulen kl. 11.00.
Pris: 150 kroner.

Mandag 27. marts kl. 10.00-12.00
Lygten 10. Medlemsmøde med generalforsamling

Mandag 24. april kl. 10.00-12.00
Lygten 10. Medlemsmøde

Onsdag 10. maj
Busudflugt. Nærmere om sted, tid og pris i UTÆTHEDEN i det nye år.

Fastelavnsfest

Fastelavn falder i 2017 søndag den 26. februar. Det er kun få dage efter, at UTÆTHEDEN næste nummer når ud til sine læsere. Derfor denne påmindelse.

Altså: Rør og Bliks populære fastelavnsfest holder i år **søndag 26. februar**. Billetter a 20 kroner for både og voksne kan erhverves i fagforeningen fra 1. februar.

Nærmere om program i næste nummer af UTÆTHEDEN

HELT KORT

Det gør av, også på de unge

Ondt i kadaveret er ikke forbeholdt ældre rørlægger og blikkenslagere. De unge døjer også med smerter.

Det viser en ny undersøgelse fra PensionDanmark.

Blandt de ca. 2600 medlemmer i alderen 18-35 år, som foreløbig har taget

pensionskassens sundhedstest, havde 58 procent inden for de foregående fire uger oplevet smerte, som vanskeliggjorde deres arbejde. Samtidig vurderede 37 procent, at de i perioden på grund af deres fysiske helbred havde nået mindre på arbejdet, end de gerne ville.

Kobberkunstnere på gløgg og æbleskiver

Midtvejs i kursusrækken, onsdag 14. december, var der julehygge for de 22 deltagere på Rør & Blik og Blik & Rør MIDtsjællands fælles kobberkunstkursus. Næste kursusdag er onsdag 4. januar.

Opstilling af kandidater til bestyrelsen

Seks uger før generalforsamlingen skal fagforeningen have besked, hvis du ønsker at stille op til en af de poster, der er valg til

Det er på **generalforsamlingen 25. april 2017**

- 1 sekretær (blik)
- 1 sekretær (arbejdsmiljø)
- 2 bestyrelsesmedlemmer
- 1 revisor
- 2 stemmetællere

Da generalforsamlingen holdes tirsdag, skal fagforeningen høre fra dig senest 14. marts inden fagforeningskontorets lukketid kl.16.00.

Nedsat kontingent til ledige og syge

Arbejdsløse og sygemeldte medlemmer i kategori A, det vil sige fuldt betalende ordinære medlemmer, kan søge om nedsat kontingent hver gang de uafbrudt har været ledige eller sygemeldte i en periode på 17 uger. For at være omfattet af ordningen skal man have aktuelt A-medlemskab af Rør og Blik (Kreds København) i

mindst et halvt år. Først herefter tæller de 17 uger.

Der vil rent teknisk blive tale om en fritagelse for kredskontingent i 50 dage svarende til 550 kr. Nedsættelsen gælder fra ansøgningen er modtaget og bevilget. Ansøgningen skal være skriftlig enten på nedenstående formular,

der fremover vil være i hvert nummer af Utætheden, eller på mail til fagforeningen på kbh@blikroer.dk På ansøgningen skal medlemmets navn, personnummer og startdato for ledighed/sygeperiode fremgå. Ved ansøgning på grund af sygdom skal foreligge dokumentation.

Ansøgning om nedsættelse af fagforeningskontingent efter 17 ugers uafbrudt ledighed eller sygdom. Ved ansøgning på grund af sygdom skal foreligge dokumentation.

Navn: .....

Personnummer: .....

Startdato for ledighed eller sygeperiode: .....

Sendes til Rør og Blik, Lygten 10, 2400 Kbh. NV eller på mail: Kbh@blikroer.dk

Nye pladser

Firma

Andersen & Heegaard
Kemp & Lauritzen
GK Rør
Caverion
GK Rør
Lindpro
Bøgelund VVS
Christoffersen & Knudsen
Andersen & Heegaard

Christoffersen & Knudsen
VVS-Teknik A/S
GL VVS

Arbejdspladsen

Spaden B
Novo Nordisk ny APX-Bygning
Maglevænget 2
Robert Jacobsens Vej 17
Ivar Huitfeldts Vej
Thurahs Allé 2
Rymsgade 108
Wagnersvej 3A, 3E, 5, 11
Toftebæksvej 12
Lyngby Storcenter
Parkvej 100 (Ellemarken)
Borgmestervangen 5
Hedelunden 33

Arbejde

Varmecentraler
VVS
Nybyg
Nybyg
Nybyg
Sprinkler
Stigestreng/Faldrør
Renovering

Renovering
Renovering
Nybyg
Renovering

Åbningstider

Fagforeningen

Mandag-onsdag: 8.00-16.00
Torsdag: 8.00-17.00
Fredag: 8.00-14.00
Telefon: 3583 2422

A-kassen

Mandag: 9.00-11.30
Tirsdag: 9.00-11.30 og 15.00-16.30
Onsdag: Lukket
Torsdag: 9.00-11.30 og 15.00-16.30
Fredag: 9.00-11.30

A-klubben

Møde hver mandag kl.10.00 i
Byggefagenes Hus

Seniorklubben

Møde sidste mandag i måneden.
kl.10.00 i Byggefagenes Hus.

Formand for klubben er:
Finn Iwanouw
mobil: 2327 0890

KALENDER

Bestyrelsesmøder

Tirsdag 31. januar 2017 kl. 12.00
Tirsdag 14. marts 2017 kl. 12.00
Tirsdag 18. april 2017 kl. 12.00

Generalforsamling

Tirsdag 25. april kl. 17.00

Fastelavnsfest

Søndag 26. februar kl. 10.00

1. maj

Mandag 1. maj kl. 09.00 morgenbord, musik og taler på Lygten 10

Nye tillidsmænd

Firma

ISS Facility Services A/S
Warberg & Skov VVS ApS

Tillidsmand

Thomas Møller
Mik Hammer Larsen

Nye arbejdsmiljørepræsentanter

Firma

Kemp & Lauritzen A/S
John A. Hansen
V. Guldmann A/S – København
GK Rør ApS
Warberg & Skov VVS ApS

Arbejdsmiljørepræsentant

Thomas Brag Hansen (Ekstern)
Jonas Lindblad Lauritzen
Peer Harpsøe
Per John Meldgaard Sørensen
Lars Børnsen

Blokader

Smeden VVS ApS

Gisselfeldvej 10
2665 Vallensbæk

K.S. VVS ApS

Baldersbækvej 36
2635 Ishøj

Døde

15.09 1941
Alex Berg
25. 11 2016

18.10 1943
Cai Ove Visøfeldt
07.11 2016

11. 09 1951
Jørgen Erik Hansen
05.10 2016

Din gode historie

Ring/skriv idéer og forslag til Utætheden

Kontakt journalist Ivan Enoksen på
40261220 / 35832422 eller ive@blikroer.dk

Gratis advokat

Rør og Bliks medlemstilbud på gratis advokatrådgivning har åben sidste torsdag i hver måned fra kl. 16.00 til kl.18.00. Tidsbestilling sker ved henvendelse til sekretær Marianne Petersen på 3583 2422.

Juletræs festen i Rør og Blik 2016

Fotos: Allan Leegaard

